

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 3/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť V. Š., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom Mgr. L. J., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, namietaného porušenia princípu prezumpcie neviny a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 69/2006 zo 6. júla 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2006 faxom a 7. septembra 2007 poštou doručená sťažnosť V. Š. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1

Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), namietaného porušenia princípu prezumpcie nevinu a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy a namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 69/2006 zo 6. júla 2006.

Sťažovateľ uviedol, že *„najpodstatnejšou námietkou obhajoby sťažovateľa v trestnom konaní bolo to, že jeho vina nebola dostatočne dokázaná. Hlavným dôkazom obžaloby sú tvrdenia poškodenej. Ostatné dôkazy sú nepriame (...). V konaní boli vykonané dôkazy svedčiace v prospech obžalovaného a spochybňujúce až vyvracajúce tvrdenia poškodenej a teda obžalobu (...). Odvolací súd sa plne stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa, vec iba posúdil podľa iného zákonného ustanovenia. S (...) obhajobou sa oba sudy náležite nevysporiadali V konaní tak došlo k selekcii dôkazov v neprospech obžalovaného. (...)V konaní boli navyše použité dôkazy, ktoré sa netýkajú bodov obžaloby, ale ktoré vec a osobu obžalovaného vykresľujú pre neho nepriaznivo a vzbudzujú celkový dojem v jeho neprospech (...). Ďalšie skutočnosti a podrobnosti vyplývajú zo spisového materiálu, hlavne z odôvodnenia odvolania obžalovaného. (...) Porušenie vyššie označených ústavných práv sťažovateľ vidí v tom, že súd sa nevysporiadal s celou obranou sťažovateľa a pri posudzovaní viny vychádzal z dôkazov, ktoré svedčili proti nemu, s dôkazmi svedčiacimi v prospech sťažovateľa ako boli sťažovateľom prednesené v jeho obhajobe sa vcelku nevysporiadal. (...) Sťažovateľ sa tiež domnieva, že dôkaznú núdzu alebo medzery v dôkazoch nemožno pričítať na jeho ťarchu, je to v rozpore s princípom prezumpcie nevinu. Ak súd pokladá námietky sťažovateľa prednesené v rámci jeho obhajoby za nedôvodné, ako to uviedol po vyhlásení pri ústnom odôvodňovaní svojho rozhodnutia, je na ňom, aby tento svoj záver natoľko zdôvodnil, aby bolo zrejmé, ktoré skutkové okolnosti vo vzťahu k obhajobe túto obhajobu vyvracajú“.*

Na základe uvedeného žiadal vydať toto rozhodnutie:

„Rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 69/2006 zo dňa 6. 7. 2006 v trestnej veci sťažovateľa, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkov 8 ods. 2 a 36

ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa podľa článku 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v ňom vyjadreného princípu prezumpcie neviny a ústavného práva na obhajobu podľa článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 To 69/2006 zo dňa 6. 7. 2006 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

S odvolaním sa na už uvedenú judikatúru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Krajský súd v napadnutom rozsudku sp. zn. 3 To 69/2006 zo 6. júla 2006, ktorým zrušil prvostupňový rozsudok v celom rozsahu, uznal sťažovateľa za vinného v súvislosti so spáchaním pokračujúceho trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona a odsúdil ho na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 6 mesiacov so zaradením do I. nápravno-výchovnej skupiny, v podstatnej časti uviedol, že *„okresný súd (...) vykonal všetky potrebné a dostupné dôkazy v záujme zistenia skutkového stavu veci, objasnenia všetkých skutočností významných pre rozhodnutie a na podklade vykonaných dôkazov správne zistil okolnosti, za ktorých obžalovaný spáchal čiastkové skutky uvedené pod bodmi 1/ až 5/ výrokovej časti*

napadnutého rozsudku. V odôvodnení rozsudku v súlade s ustanovením § 125 Tr. por. vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, existenciu ktorých skutočností pokladal vzhľadom na výsledky dokazovania za vylúčení, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov pri posudzovaní konania obžalovaného v otázke viny i ako sa vyrovnal s jeho obhajobou. So zreteľom na to, že dôkazy, na ktoré poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd (aj podľa názoru odvolacieho súdu) spáchanie všetkých piatich čiastkových skutkov bolo obžalovanému jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, okrem svedeckej výpovede Z. Š., ktorá na nej bez podstatných zmien zotrvala od začiatku trestného stíhania, včítane konfrontácie s obžalovaným, aj svedeckými výpoveďami R. T., I. M., M. P. - obžalovaný pred ňou priznal, že poškodenú udrel, Z. K., I. P., JUDr. A. O., M. L. i P. K., o objektívnosti výpovedí ktorých neboli zistené žiadne pochybnosti, práve naopak, s týmito dôkazmi korešpondovali aj ostatné vo veci vykonané dôkazy, najmä dôkazy listinné, na ktoré podrobnejšie poukázal okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku) navzájom na seba nadväzujú, navzájom sa podporujú a dopĺňajú, nemal ani odvolací súd pochybnosti o správnosti skutkových záverov súdu prvého stupňa. Odvolací súd dospel k rovnakým skutkovým zisteniam ako súd prvého stupňa a osvojil si tiež dôvody a úvahy, ktorými ten rozviedol a vysvetlil svoje zistenia. Okresný súd (...) pochybil však, keď konanie obžalovaného (...) právne posúdil ako trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby (...) podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného od 1.1.2006 (...), preto krajský súd (...) toto pochybenie okresného súdu napravil (...) konanie obžalovaného právne posúdil ako pokračujúci trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. účinného do 31.12.2005, keď skutkový stav pod bodmi 1/ až 5/ výrokovej časti napadnutého rozsudku bol správne zistený už súdom prvého stupňa. (...)Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd potom na podklade odvolania okresného prokurátora a čiastočne dôvodne podaného odvolania obžalovaným (...) zrušil (...) napadnutý rozsudok v celom rozsahu a pochybenie okresného súdu za splnenia podmienky uvedenej v ustanovení § 259 ods. 3 Tr. por. napravil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku“.

Napadnutému rozsudku krajského súdu predchádzal rozsudok Okresného súdu

Trenčín č. k. 2 T 140/2005-479 z 28. apríla 2006 (ďalej len „okresný súd“ - na ktorého skutkové zistenia krajský súd v celosti poukázal a ktorý tvorí súčasť spisu), ktorý podrobnejším spôsobom rozviedol a vyhodnotil predovšetkým svedecké výpovede a listinné dôkazy, o ktoré oprel svoje právne závery.

Podľa názoru ústavného súdu citované dôvody uvedené v rozhodnutí krajského súdu možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu ich možno rozumne zahrnúť pod znenie a zmysel trestno-právnych noriem (procesných i hmotnoprávných) aplikovaných v danej veci. Obsah zo spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 140/2005 vyplývajúcich dôkazov (predovšetkým svedeckých výpovedí a listinných dôkazov) zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v danom prípade prezentované krajským súdom.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu.

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

Ústavný súd v danej veci ďalej poznamenáva, že na posúdenie skutkových a právnych záverov je zásadne príslušný všeobecný súd. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor než prijal v tejto veci krajský súd, nemôže sama osebe viesť k záveru

o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti, a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade krajským súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však právne závery krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu a priznanie náhrady trov konania) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2008